

Sygn. akt II KK 138/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Marek Motuk

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **S. Ś.**,

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 120 § 1 k.w.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 lutego 2021 r.,

kasacji, wniesionej na niekorzyść S. Ś.

przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w W., z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt. VI W (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w W., VI Zamiejscowy Wydział z siedzibą w P. do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Komendant Powiatowy Policji w P. skierował do Sądu Rejonowego w W., VI Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w P., wniosek o ukaranie S. Ś. za popełnienie wykroczenia polegającego na tym, że w okresie od 23 listopada 2018 r. do 7 grudnia 2018 r. z działek leśnych: nr (...) oraz innej działki

leśnej znajdującej się w miejscowości S., gm. (...), powiat (...), województwo (...), dokonał kradzieży 5 sztuk drzewa sosnowego oraz jedną sztukę drzewa brzozonego o łącznej wartości 400 zł na szkodę C. N., wyczerpującego znamiona art. 120 § 1 k.w.

Postępowanie wyjaśniające w tej sprawie zostało zainicjowane złożonym w dniu 7 grudnia 2018 r. w Komisariacie Policji w D. przez C. N. zawiadomieniem, z treści którego wynika, iż w okresie od 28 listopada 2018 r. do dnia złożenia zawiadomienia jego sąsiad S. Ś. z terenu działki leśnej nr [...], położonej w miejscowości S., dokonał wycinki i kradzieży pięciu sosen o średnicy pnia około 20 cm, o łącznej wartości 400 zł oraz z terenu innej działki, której numeru świadek nie pamięta S. Ś. dokonał wycinki brzozy o średnicy pnia około 60 cm, którą sprawca pozostawił na miejscu (k. 2, 5-6).

W toku podjętych przez Komisariat Policji w D. czynności procesowych dokonano przeszukania nieruchomości zamieszkałej przez S. Ś., mieszczącej się w miejscowości S., w wyniku czego, jak wskazuje odzwierciedlający tę czynność protokół, ujawniono przyzmy „drzewa mieszanego brzoza, sosna oraz akację (...) oraz przyzmę drzewa akacjowego”, a także 8 sztuk „ drzewa brzozonego”, które zostały uznane za dowody rzeczowe i przekazane do dyspozycji Sądu (k. 8 - 12, 90 - 91). Następnie w dniu 8 grudnia 2018 r. przeprowadzono z udziałem C. N. oględziny miejsca kradzieży drzewa sosnowego oraz ścięcia brzozy. W trakcie tej czynności C. N. wskazał działkę nr (...), na której znajdowała się ścięta brzoza, a następnie wskazał działkę nr (...), na której ujawniono pnie po ściętych drzewach sosnowych o średnicy około 20 cm, 14 cm i dwa pnie o średnicy 13 cm. W trakcie oględzin została sporządzona dokumentacja fotograficzna (k. 17 - 25, 93 - 105).

Przesłuchany w charakterze podejrzanego, a następnie obwinionego o popełnienie wykroczenia kwalifikowanego z art. 120 § 1 k.w. S. Ś. nie przyznał się do dokonania tego czynu. Wyjaśnił, że ze swojej działki wyrębał trzy sztuki drzewa sosnowego oraz drzewo brzozone. Drewno pochodzące z tych drzew zostało zabezpieczone na terenie jego nieruchomości (k. 29 - 30, 77 - 82).

W toku postępowania sądowego Sąd Rejonowy w W., VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w P., w celu ustalenia wartości drzewa objętego zarzutem powołał biegłego sądowego z zakresu leśnictwa (k.108). Biegły w oparciu o

przeprowadzone w toku postępowania wyjaśniającego oględziny miejsca wycięcia dowodowych drzew, a nadto sporządzoną dokumentację fotograficzną, wykorzystując aplikację „Program wyceny skradzionego drewna oparty o tzw. „złodziejskie tablice” opracowany przez Samodzielny Zakład Produkcji i Dendrometrii Lasu Szkoły (...) w W. oraz cennik detaliczny nr (...) na surowiec drzewny obowiązujący od 13 sierpnia 2018 r. w Nadleśnictwie W., dokonał wyliczenia wartości drewna brutto. Biegły przyjął stawkę VAT 23% dla drewna wielkowymiarowego oraz 8% dla drewna średniowymiarowego. W ten sposób ustalił, iż wartość drzewa brzoźowego oraz 5 sztuk drzew sosny w czasie zarzucanego obwinionemu wykroczenia wynosiła łącznie 718,11 zł. Do opinii zostały załączone zostały wydruki uzyskane w wyniku zastosowania powyższego programu informatycznego, gdzie określono masę drewna i jego wycenę, z rozbiorem na gatunek drewna. Analiza wydruków prowadzi do wniosku, iż wartość drewna brzoźowego została oszacowana na kwotę 545,25 zł netto, zaś drewna sosnowego na kwotę 41,66 zł (k. 116-119).

Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. VI W (...), Sąd Rejonowy w W., VI Zamiejscowy Wydział z siedzibą w P. obwinionego S. Ś. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Jak wynika z uzasadnienia tego orzeczenia, powodem podjęcia decyzji o uniewinnieniu było ustalenie, iż czyn będący przedmiotem osądu nie zawiera ustawowych znamion wykroczenia, penalizowanego art. 120 § 1 k.w., z uwagi na wartość drzewa. Sąd zaprezentował jednocześnie pogląd, że opinia biegłego z zakresu leśnictwa jest pełna, jasna, wewnętrznie niesprzeczna oraz naukowo i logicznie uzasadniona oraz stanowi wiarygodny dowód służący do ustaleń faktycznych. Wobec tego, z uwagi na treść art. 62 § 3 k.p.s.w. sąd wydał wyrok uniewinniający, który uprawomocnił się w dniu 2 marca 2020 r. (k. 155).

W dniu 5 marca 2020 r. sędzia Sądu Rejonowego w W., VI Zamiejscowy Wydział z siedzibą w P. wydał zarządzenie o przekazaniu określonego materiału dowodowego Prokuratorowi Rejonowemu w W., w celu rozważenia wszczęcia postępowania co do możliwości popełnienia przez S.Ś. przestępstwa kwalifikowanego z art. 290 § 1 k.k. lub z art. 278 §1 k.k.

Od powyższego wyroku, na podstawie art. 110 § 1 k.p.s.w., kasację na niekorzyść uniewinnionego złożył Prokurator Generalny. W kasacji zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. i w zw. z art. 8 k.p.s.w. w zw. z art. 42 § 1 k.p.s.w. oraz art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.s.w., polegające na dowolnym, z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, uznaniu przez Sąd *meriti*, że opinia biegłego sądowego z zakresu leśnictwa jest jasna, wewnętrznie niesprzeczna i pozwala ustalić wartość wyrąbanego drzewa, będącego przedmiotem wykroczenia kwalifikowanego z art. 120 § 1 k.w., na kwotę 718,11 zł. Przyjęta przez opiniującego metodyka ustalenia wartości przedmiotu zamachu dotyczyła natomiast drewna, a nie drzewa, co przy jednoczesnej wadliwej ocenie pozostałego zgromadzonego i ujawnionego materiału dowodowego, doprowadziło do przedwczesnego stwierdzenia, że będące przedmiotem osądu zdarzenie nie zawiera znamion wykroczenia. W konsekwencji doszło do nieuzasadnionego, przedwczesnego uniewinnienia S.Ś. od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia, z obrazą art. 62 § 3 k.p.s.w. Autor kasacji wniósł jednocześnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W., VI Zamiejscowemu Wydziałowi Karnemu z siedzibą w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja była oczywiście zasadna i podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie podniósł autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia, że wyrok Sądu Rejonowego w W., VI Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w P., obarczony jest rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w zarzucie kasacyjnym.

Zgodnie z art. 120 § 1 k.w. przedmiotem czynności wykonawczej penalizowanej tym przepisem jest drzewo, którego wartość nie przekracza 500 zł, natomiast przedmiotem ochrony prawo własności drzewa leśnego w postaci nieprzetworzonej. Dla oceny, czy zdarzenie stanowiące przedmiot postępowania Sądu Rejonowego w W., VI Zamiejscowego Wydziału Karnego w sprawie o sygn. VI W (...), stanowi wykroczenie, czy też występki kwalifikowany z art. 290 § 1 k.k., konieczne było ustalenie wartości drzewa (przedmiot zamachu). Sąd powołał

biegłego z zakresu leśnictwa, w celu ustalenia faktycznej wartości drzewa o gatunku brzoza oraz sosna (k. 108), który wydał - mającą kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia - opinię. Dowód ten, jako nie budzący wątpliwości, stanowił podstawę do wydania orzeczenia uniewinniającego.

Trafnie jednak zarzucił autor kasacji, że dokonana przez Sąd *meriti* ocena była nieuprawniona. Analiza treści opinii biegłego wskazuje bowiem, że choć biegły finalnie dokonał wyceny wartości drzewa zgodnie z postanowieniem Sądu, to głębokie zastrzeżenia budzi metodyka dokonania tejże wyceny. Zastrzeżenia te wiodą natomiast do wniosku, że przedmiotem wyceny nie było w istocie drzewo, lecz drewno sosnowe i brzozowe. Tymczasem nie budzi wątpliwości fakt, że pojęcia te nie są tożsame. Sąd Najwyższy wyraził już uprzednio pogląd, że pojęcie drzewa, o którym mowa w art. 290 § 2 k.k. oraz w art. 120 k.w., dotyczy drzewa w stanie surowym, tj. takim, w jakim pozostało w lesie po wyrąbaniu lub powaleniu. W sytuacji przerobienia wyrąbanego lub powalonego drzewa na materiał budowlany lub inny materiał użytkowy, drzewo otrzymało już inną postać, np. drewna i inną wartość, tym samym traci swą postać pierwotną - drzewa, o którym mowa w wymienionych przepisach (zob. np. uchwała SN z dnia 21 stycznia 1972 r., sygn. VI KZP 55/71, LEX nr 18375; wyrok SN z dnia 3 września 2009 r. sygn. V KK 171/09, LEX nr 522849). Sąd *merti* w ramach stanu faktycznego nie ustalił, że po dokonaniu wyrębu drzew sosnowych doszło do ich przerobienia na materiał budowlany lub inny użytkowy, który zostałby przywłaszczony przez S.Ś. Z materiału dowodowego wynika, że na jego posesji ujawniono przyzmy drzewa (protokół oględzin k. 8 – 12). Drzewo brzozowe pozostawione zostało na działce i nie uległo obróbce technologicznej czy mechanicznej.

W celu ustalenia wartości będących przedmiotem zarzutu drzew, opiniujący posłużył się danymi dla drewna, a zatem produktu przetworzonego, powstałego po obróbce drzewa. Wykorzystał wszak cennik dla surowca drzewnego i dokonał jego podziału na drewno wielowymiarowe i średniowymiarowe ogólnego przeznaczenia oraz drewno średniowymiarowe S4-opałowe, a następnie zastosował właściwą dla danego sortymentu drewna stawkę VAT. Sortyment zaś określany jest dla drewna wyrobionego, ściętego, po przeprowadzonym sortowaniu zgodnie z normami technicznymi.

Słusznie zatem dostrzegł autor kasacji, że zastosowana do wydania opinii metodologia była nieadekwatna i wskazuje jednoznacznie, że biegły określił wartość drewna, a nie drzewa.

W przedmiotowej sprawie znamionem jest to, że wyrębu i kradzieży dokonano jedynie w odniesieniu do drzewa sosnowego, drzewo brzoźowe pozostawiono natomiast w lesie, co ma decydujące znaczenie dla zakresu odpowiedzialności sprawcy w sytuacji, kiedy nie można poszczególnych zachowań spiąć klamrą przepisu art. 12 k.k. Tylko w takim przypadku, o ile wartość wyrąbanego w celu przywłaszczenia drzewa nie przekroczy 500 zł, zachowanie takie nie stanowi wykroczenia. Jeżeli kilka zachowań wyczerpujących jednostkowo znamiona wykroczenia tworzy łącznie jeden czyn zabroniony przestępstwem ciągłym, to zachowania te tracą przymiot wykroczeń i nie może się do nich odnosić art. 10 § 1 k.w. (zob. wyrok SN z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. II KK 370/15, LEX nr 1959480). W tym kontekście istotne jest ustalenie wartości każdego z drzew, będących przedmiotem postępowania. Sąd również nieprawidłowo ustalił, iż wyrąb poszczególnych drzew miał miejsce w warunkach czynu ciągłego, skoro do oceny zachowania sprawcy wykroczenia przyjął łączną wartość drewna wynikającą z opinii. Takie zachowanie sprawcy nie znajduje uzasadnienia w zebranych materiale dowodowym.

Powyższe uchybienia skutkowały uznaniem, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego wskazanych w zarzucie kasacyjnym i nie ulega wątpliwości, że jego wpływ na treść wyroku był istotny (art. 523 § 1 k.p.k.). Jego implikacją było bowiem uniewinnienie osoby obwinionej o popełnienie czynu z art. 120 § 1 k.w. bez poczynienia rzetelnych i nie budzących wątpliwości ustaleń w zakresie braku kognicji Sądu co do rozpoznania przedmiotowej sprawy oraz obraza art. 62 § 3 k.p.s.w., zgodnie z którym sąd wydaje wyrok uniewinniający, jeżeli po rozpoczęciu przewodu sądowego dojdzie do stwierdzenia, iż czyn nie zawiera ustawowych znamion wykroczenia.

Konsekwencją stwierdzonych uchybień było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w toku którego Sąd Rejonowy dokona ponownej, prawidłowej oceny prawnej zachowania S. Ś. Podczas tej oceny niezbędne będzie przeprowadzenie dowodu z akt prawomocnie zakończonego

postępowania prowadzonego przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. o
sygn. akt PR 3 Ds. (...)